

Master of Arts Examination: September/October - 2022
(Distance Education)

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 10-10-2022	II (Fresh)	Political Science – Political Process in Maharashtra	11:00 AM To 02:10 PM	209701	75

Instructions: All questions are compulsory.

- Q.1**   a) What were the major obstacles in achieving the goal of Samyukta Maharashtra? **15**
- OR**
- b) Write a note on Non-Brahmin Movement in Maharashtra.
- Q.2**   a) Compare the recommendation of the Dandekar committee with the recommendations of the Kelkar committee. **15**
- OR**
- b) Is the idea of the separate state of Vidarbha feasible? Analyze.
- Q.3**   a) Write a note on changing equations of dominant caste politics in Maharashtra. **15**
- OR**
- b) Describe the post-Ambedkar Dalit Movement in Maharashtra.
- Q.4**   a) Discuss the development of the Trade Union Movement under the leadership of N.M. Lokhande. **15**
- OR**
- b) Evaluate the role of social reformers of Maharashtra in the 19th century.
- Q.5**   **Write short notes on any two of the following.** **15**
- a) Slum Rehabilitation Scheme
- b) Recommendations of Vasant Rao Naik Committee on Panchayati Raj in the state of Maharashtra
- c) Role of regional parties in rural politics

Master of Arts Examination: September/October - 2022
(Distance Education)

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 10-10-2022	II (Fresh)	Political Science – Political Process in Maharashtra	11:00 AM To 02:10 PM	209701	75

Instructions: All questions are compulsory.

- प्र.1 अ) संयुक्त महाराष्ट्राचे ध्येय साध्य करण्यात प्रमुख अडथळे कोणते होते? 15
किंवा
ब) महाराष्ट्रातील अ-ब्राह्मण चळवळीवर टीप लिहा.
- प्र.2 अ) दांडेकर समितीच्या शिफारशींची तुलना केळकर समितीच्या शिफारशींशी 15
करा.
किंवा
ब) स्वतंत्र विदर्भ राज्याची कल्पना व्यवहार्य आहे का? विश्लेषण करा.
- प्र.3 अ) महाराष्ट्रातील प्रबळ जातींच्या समीकरणाची बदलती समीकरणे यावर टिप 15
लिहा.
किंवा
ब) आंबेडकरोत्तर काळातील महाराष्ट्रातल्या दलित चळवळीचे वर्णन करा.
- प्र.4 अ) ना. म. लोखंडे यांच्या नेतृत्वाखाली ट्रेड युनियन चळवळीच्या विकासावर 15
चर्चा करा.
किंवा
ब) 19 व्या शतकातील महाराष्ट्राच्या समाजसुधारकांच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा.
- प्र.5 पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. 15
अ) झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना
ब) वसंतराव नाईक पंचायती राज समितीच्या शिफारशी
क) ग्रामीण राजकारणात प्रादेशिक पक्षांची भूमिका